

Школа не спраўляецца з задачай фарміравання асобы з-за дамінуючай інфармацыйна-экстэнсіўнай сістэмы навучання. Прыпхжэнне духоўных пачаткаў татальна падаўляе, нівеліруе індывідуальнасць чалавек. Недаацэньваецца пачуццёвае ўспрыманне як першаснасць пазнання і аснова ў навучанні.

Існуючыя ўмовы, сродкі навучання не садзейнічаюць спасціжэнню Ісціны, Добра і Прыгажосці.

Школа аказалася ва ўмовах канцэпцыі "навуковай" адукацыі і выхавання з ідэяй забеспячэння чалавек ведамі і ўпэўненасцю ў тым, што сацыяльны лад і вытворчыя адносіны і так зрабяць чалавек духоўным, творчым, маральным. Адною інфармацыяй чалавек не створыць. Страта духоўнасці, маральнасці, жадання тварыць шкодна і для навукі, і для сацыяльнага ладу, усіх галін жыцця. І мы сталі сведкамі гэтага.

Такім чынам, асноватворныя мэты мастацка-эстэтычнай адукацыі (якія з'яўляюцца важнейшымі кампанентамі фарміравання духоўнай культуры чалавек, яго інтэгратыўным сацыяльна-культурным паказчыкам) наступныя: Духоўнасць, Інтэлектуальнасць, Маральнасць, Сцвярджалынасць нацыянальна-агульначалавечага, гэта значыць Цывілізаванасць і Прыгажосць.

Жалуновіч А.А.,
канд.філал.наук,
ст.выкладчык
Кутырова Г.Р.,
ст.выкладчык

НАУКОВАЕ І ПРАКТЫЧНАЕ ЗНАЧЭННЕ КУРСА ЭТНАЛІНГВІСТЫКІ Ў ПРАЦЭСЕ ПАДРЫХТОЎКІ КАДРАЎ КУЛЬТУРЫ

Імклівае развіццё навукі і тэхнікі, змены ў жыцці грамадства, новае ў побыце людзей - усё адлюстроўваецца ў мове. Першыя звесткі аб узнікненні слоў сведчаць аб тым, як цяжка прывесці мяжу паміж гісторыяй рэалій і гісторыяй слоў. Іх узаемасувязь і ўзаемаабумоўленасць - мост паміж словам і жыццём, гісторыяй грамадства, паміж мовай і культурай народа.

Бясспрэчным з'яўляецца сцвярджэнне, што народ больш поўна і дакладна выяўляе сябе ў

свай мове. Таму ў цяперашні час, час адраджэння беларускай нацыянальнай культуры, выключна актуальным з'яўляецца пытанне аб захаванні для нашчадкаў тых моўных крыніц, якія складаюць значную частку духоўнай культуры беларускага народа.

Базай падрыхтоўкі спецыялістаў, прафесійнай дзейнасць якіх павінна забяспечваць развіццё нацыянальнай культуры, з'яўляецца Беларускі ўніверсітэт культуры. Адкажнасць вышэйшай установы перад грамадствам у падрыхтоўцы і выхаванні высокакваліфікаваных культуролагаў патрабуе больш ґрунтоўных адносін да стварэння вучэбных планаў і арганізацыі навучальнага працэсу. На наш погляд, у змест навучання студэнтаў культуралагічнага факультэта абавязкова павінен быць уключаны курс этналінгвістыкі. Этналінгвістыка - параўнальна маладзі раздзел мовазнаўства. Але за час свайго развіцця этналінгвістыка ўзбагацілася каштоўнымі фактамі, назіраннямі і абагульненнямі, якія маюць цікавасць для пераважнай большасці гуманітарных навук. Вядомыя сучасныя этнографы і фалькларысты неаднаразова звярталі ўвагу на неабходнасць прафесійнай лінгвістычнай падрыхтоўкі пры зборы і навуковай апрацоўцы культурна-этнаграфічных матэрыялаў. Не з'яўляецца сакрэтам тое, што шмат хто са студэнтаў і нават супрацоўнікаў, знаходзячыся ў фальклорных экспедыцыях у розных культурна-этнаграфічных раёнах, дазваляюць сабе "выпраўляць" і "ўдасканальваць" вымаўленне слоў у народных казках, паданнях і песнях. Так і некваліфікаваны падыход не толькі не спрыяе захаванню моўнай спадчыны, але выклікае блытаніну і супярэчнасці. Па сутнасці выкрэсліваюцца адметнасць мясцовага народнага твора, яго арыгінальнасць і непаўторнасць, чаго ў такой дакладнай справе быць не павінна. Тут непазбежна закранаецца пытанне захавання зместу і асабліва формы народнага твора.

Каб пазбегнуць такіх разбуральных для беларускай культуры з'яў, трэба сфарміраваць у студэнтаў асэнсаваныя адносіны да мясцовай мовы. Толькі забеспячэнне іх усёбаковымі ведамі, з аднаго боку, фактычным валоданнем фальклорнай спадчыны, а з другога, моўнымі каштоўнасцямі гэтай спадчыны дазволіць падняць падрыхтоўку нашых выхаванцаў да ўзроўню сённяшніх патрабаванняў універсітэцкай адукацыі.